Beskattning av utländska gästföreläsare m. fl.

Av fögderidirektören Nils Gottliebsson

En grupp som skall taxeras i det för riket gemensamma taxeringsdistriktet (GD) och som alltså skall taxeras och beskattas enligt särskilda grunder utgöres av utländska gästföreläsare vid universitet och högskolor och med dem likställda uppdragstagare. Gästföreläsare kan vara engagerade för dagar och veckor men också för år. Att likställa med dem — i beskattningshänseende — är utländska opponenter vid disputationer, utländska sakkunniga vid professorstillsättningar o. dyl., utländska innehavare av docentstipendier och kanske också andra.

Då jag säger att denna kategori av utlänningar, verksamma i Sverige, skall taxeras i GD, så behöver detta ingalunda innebära att taxering alltid skall åsättas. I en lång rad av dubbelbeskattningsavtal är nämligen stadgat att just lärare vid universitet och högskolor skall vara befriade från att utgöra skatt när de ger gästroller i det andra landet. Om alltså taxering i sådana fall inte skall ske, skall likvisst frågan härom prövas i GD och "fristreckning" beslutas i förekommande fall. Jag återkommer till avtalen i det följande.

Nu uppkommer emellertid fråga om beskattning av här ifrågavarande inkomsttagare inte bara vid taxeringen utan redan på preliminärstadiet, alltså när det gäller att verkställa — eller inte verkställa — avdrag för preliminär skatt. Av det förhållandet att taxeringsfrågan skall prövas i GD följer att preliminärskattefrågan skall prövas av LSM i Stockholms fögderi. Hittills har det väl varit litet halvdant både i vad gäller taxeringen och P-skatten, men om den ordning som i det följande skildras blir genomförd, uppnås att ett enhetligt förfarande — med gällande bestämmelser som grund — kommer att tillämpas samtidigt som ett så enkelt system som möjligt för skattens bestämmande och uttagande införes.

LSM i Stockholms fögderi har nämligen med representanter för universitetsförvaltningen träffat den överenskommelsen att engagemang av gästföreläsare och likställda skall rapporteras till LSMA med användande av en särskild blankett. Där lämnas erforderliga uppgifter för att skatten skall kunna bestämmas. Blanketten ingår i ett set om fem exemplar (med carbon emellan). Ett ex. behålles av rapportören som bevakningsexemplar, de övriga går till LSMA. Vi räknar — med hjälp av en särskild tabell — ut skatten och för in den i härför avsett fält. Huvudexet med skatteanteckningen återgår till rapportören tillsammans med en skatteanvisning att användas vid inbetalningen. Två ex. behöver LSMA för sina registreringar och ett går som kontrolluppgift till TN i GD. Skulle gästspelandet hastigt komma på, finns möjlighe att per telefon få besked från LSMA om skatten (eller om att

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-13 01:32:04

Höstriksdagen

Inrättande av ett riksskatteverk

Riksdagen har antagit det i propositionen nr 127/1969 framlagda principförslaget om inrättande av ett riksskatteverk, BeU nr 63/1969. Det nya verket skall ersätta nuvarande riksskattenämnden, centrala folkbokförings- och uppbördsnämnden samt kontrollstyrelsen. Riksskatteverket övertar också de uppgifter, som nu ankommer på kupongskattekontoret och allmänna ombudet hos mellankommunala prövningsnämnden. Sjömansskattekontoret inordnas också i det nya verket men skall fort-

---

skatt inte skall uttagas). Rapportering med blankettsetet bör sedan i alla fall ske i vanlig ordning.

Taxeringen kan och skall grundas på det rapportexemplar som går till TN i GD. Därigenom ernås att taxeringen bestäms på sådant sätt att S-skatten på kronan överensstämmer med P-skatten. Detta att varken K-skatt eller Ö-skatt uppstår är ett av russinen i kakan. Det måste nämligen vara ett mål att sträva efter att för utlänningar som tillfälligt vistas här och uppbär inkomst och som — om avtal inte friar dem från skatt — har att betala skatt för denna inkomst, får göra det slutgiltigt genom den skatt som avdras från lönen eller ersättningen. M. a. o. att för dem är ordnat med en definitiv källskatt. Att jaga utlänningar som sedan länge försvunnit till sina hemorter eller annorstädes i världen för att kräva dem på K-skatt eller ev. pula på dem Ö-skatt det är inte särskilt meningsfullt och kräver arbetsinsatser som inte står i rimlig proportion till vad saken gäller.

Meningen är att vi skall få det redovisade systemet i tillämpning fr. o. m. 1970; i praktiken har det delvis tillämpats redan tidigare om än i andra former. I den mån avtalet med UKÄ inte täcker hela fältet får vi ha specialuppgörelser (skogshögskolan, veterinärhögskolan o. s. v.) I och med den nya ordningen skall givetvis all fristående gymnastik på andra orter upphöra.

Som ovan antytt regleras beskattningen av lärarkrafter vid universitet och högskolor i åtskilliga avtal. Här är emellertid en uppstädning påkallad. Vem är skattefri? Ja, ibland (fysisk) person (i det andra landet), ibland (och oftast) professor eller lärare där. Bitr. lärare nämns också. När är vederbörande skattefri? Ja, i de flesta fall då han i gästlandet meddelar undervisning. Men i en del avtal talas också om föreläsningar. I flera avtal också om forskning och om vetenskapliga studier. Stundom förekommer lokutionen ”tjänstgöring vid universitet”. Det kanske inte i praktiken betyder så mycket med dessa variationer men visst skulle en del grubbel och tankemöda kunna undvikas om avtalen vore litet mer strömlinjeformade.

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-13 01:32:04